

UMCS

UNIwersYTET MARIi CURIE-SKŁODOWSKIEJ W LUBLINIE
Wydział Biologii i Biotechnologii

**Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia
na Wydziale Biologii i Biotechnologii
Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej
w Lublinie**

Zasady i procedury

Lublin 2020

I. Przedmiot i zadania Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia

Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia rozumiany jest jako komplementarny i przejrzysty zbiór świadomie zaplanowanych działań w zakresie poszczególnych obszarów procesu kształcenia, spójny z przyjętymi celami i strategią kształcenia na Wydziale oraz w Uniwersytecie. Celami procesu kształcenia na wszystkich kierunkach, formach i poziomach kształcenia jest prowadzenie edukacji w taki sposób, aby absolwenci posiadali wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne na najwyższym poziomie oraz byli przygotowani do funkcjonowania w nowoczesnym społeczeństwie opartym na wiedzy i byli konkurencyjni na rynku pracy w skali regionalnej, ogólnopolskiej i międzynarodowej.

Zadaniem Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia jest podejmowanie i koordynacja wszelkich działań mających na celu **doskonalenie procesu kształcenia**. Działania te obejmują w szczególności:

- zarządzanie zasobami ludzkimi i infrastrukturą związaną z procesem kształcenia,
- tworzenie, monitorowanie i doskonalenie programów kształcenia,
- tworzenie i stałe doskonalenie procedur, które określają zasady funkcjonowania procesu kształcenia na wszystkich etapach, jego ewaluacji oraz wprowadzania zadań korygujących i naprawczych,
- stwarzanie przejrzystych zasad odpowiedzialności i kompetencji w zarządzaniu procesem kształcenia,
- zapewnienie rzetelnej dokumentacji dotyczącej jakości kształcenia,
- regularne monitorowanie, analizę i ocenę prowadzonych zajęć dydaktycznych, stopnia realizacji celów kształcenia oraz osiągania przez studentów założonych efektów uczenia się,
- motywowanie i wspieranie kreatywności i innowacyjności wśród studentów i kadry dydaktycznej, a także angażowanie wszystkich uczestników procesu dydaktycznego w stałe podnoszenie jakości kształcenia,
- zapewnianie spójności kształcenia i badań naukowych.

II. Funkcjonowanie Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia

1. Zakres działań

Funkcjonowanie Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia ma charakter kompleksowy i obejmuje wszystkie obszary działalności Uniwersytetu mające wpływ na przebieg kształcenia i jego rezultaty, a w szczególności takie elementy jak:

- polityka edukacyjna,
- rekrutacja na studia, do szkół doktorskich, na studia podyplomowe i na inne formy kształcenia,
- organizacja i przebieg procesu kształcenia, w tym monitoring programów studiów, programów kształcenia, ocena osiąganych efektów uczenia się, proces dyplomowania i ocena zajęć dydaktycznych,
- zasoby kadrowe i materialne,
- współpraca z otoczeniem zewnętrznym,
- umiędzynarodowienie procesu kształcenia,
- system obsługi administracyjnej studentów, doktorantów, słuchaczy studiów podyplomowych uczestników innych form kształcenia,
- system motywacji, pomocy i wspierania studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych i uczestników innych form kształcenia,
- system obiegu i udostępniania informacji,
- badanie losów absolwentów.

Na poziomie Uniwersytetu ustalane są wewnętrznie obowiązujące standardy jakości kształcenia, rozwiązania o charakterze uniwersalnym, możliwe do zastosowania na różnych kierunkach studiów oraz zalecenia, wytyczne i rekomendacje dla jednostek realizujących zadania dydaktyczne. Na poziomie Wydziałów przygotowywane są rozstrzygnięcia indywidualne, mające związek ze specyfiką kształcenia w danym zakresie oraz z polityką edukacyjną jednostki.

2. Struktura zarządzania jakością kształcenia

Funkcjonowanie Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia opiera się o określoną **strukturę organizacyjną**, w której każde ogniwo ma odpowiednie kompetencje.

- 1) Nadzór nad funkcjonowaniem Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uniwersytecie sprawuje Rektor lub upoważniony przez niego Prorektor właściwy ds. kształcenia;
- 2) Na poziomie Uniwersytetu, realizacja zadań Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia jest wspierana przez:
  - Senat,
  - dziedzinowe kolegia dydaktyczne,
  - Pełnomocnika ds. Jakości Kształcenia,
  - pracowników Centrum Kształcenia i Obsługi Studiów.
- 3) Nadzór nad funkcjonowaniem Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia na **Wydziale Biologii i Biotechnologii** sprawuje **Dziekan Wydziału**.
- 4) W realizacji zadań związanych z funkcjonowaniem Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia na Wydziale Biologii i Biologii uczestniczą:
  - Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia,
  - Prodziekan ds. studenckich,
  - Kolegium Dziekańskie
  - Wydziałowe Zespoły Programowe,
  - Koordynatorzy kierunków studiów,
  - Kierownicy Katedr,
  - Kierownik studiów doktoranckich,
  - Koordynatorzy modułów,
  - Wydziałowy koordynator kształcenia nauczycielskiego,
  - Opiekunowie praktyk zawodowych,
  - Pracownicy dziekanatu oraz asystent dziekana i inne osoby odpowiedzialne administracyjnie za wspieranie procesu dydaktycznego na Wydziale,
  - wszyscy nauczyciele akademicy oraz przedstawiciele samorządu studentów i doktorantów.

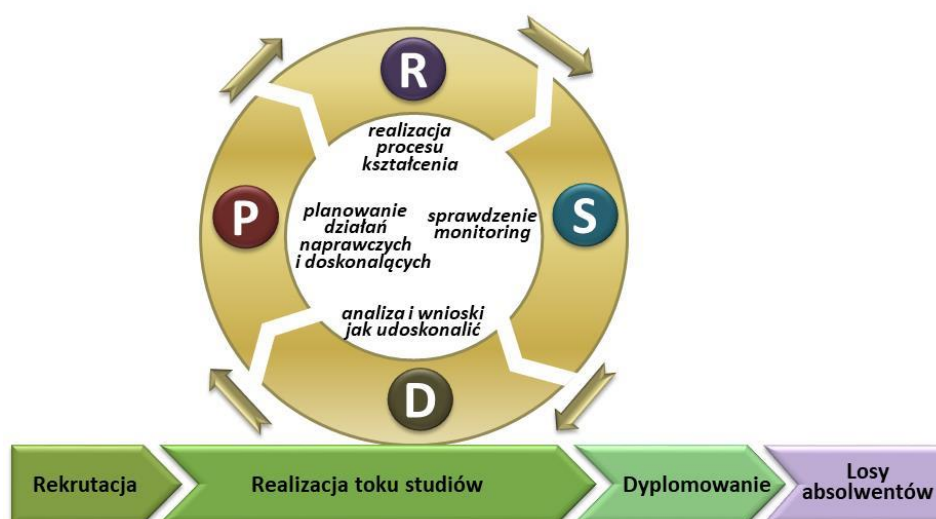
Szczegółowe kompetencje poszczególnych organów/osób uczestniczących w zarządzaniu procesem kształcenia na Wydziale Biologii i Biotechnologii określa odpowiednia procedura **„Zarządzanie procesem kształcenia na Wydziale Biologii i Biotechnologii UMCS w Lublinie”**.

3. Proces zarządzania

Funkcjonowanie Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia prowadzi do stałego podnoszenia jakości kształcenia na wszystkich etapach procesu edukacyjnego, począwszy od rekrutacji, poprzez realizację toku studiów, dyplomowanie oraz badanie losów absolwentów. Doskonalenie jakości kształcenia jest **cyklicznym procesem**, na który składają się następujące rodzaje działań, zgodnie z klasycznym cyklem Deminga:

- 1) **Planowanie** – określanie celów, procesów, odpowiedzialności, procedur i narzędzi niezbędnych do realizacji zadań związanych z jakością kształcenia, zgodnych z wymaganiami określonymi w przepisach, a także oczekiwaniami interesariuszy wewnętrznych (studenci, nauczyciele akademicy) i zewnętrznych, w tym planowanie działań naprawczych i doskonalących;
- 2) **Realizacja** – wdrożenie i stosowanie założonych celów (lub wdrożenie działań naprawczych i doskonalących), procesów i procedur przy użyciu odpowiednich metod realizacji i stosownych narzędzi;
- 3) **Sprawdzenie** – monitorowanie i ocena procesów kształcenia i obsługi studentów oraz ich wyników, na podstawie analizy dokumentacji przebiegu procesu kształcenia, ankiet, pisemnych i ustnych uwag i postulatów zgłaszanych przez interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych;
- 4) **Doskonalenie** – wyciąganie wniosków i formułowanie zaleceń mających na celu naprawę lub doskonalenie jakości kształcenia.

Schemat przedstawiający model zarządzania jakością kształcenia.

4. Dokumentacja jakości kształcenia

Funkcjonowanie Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia wymaga tworzenia **jednolitej i przejrzystej dokumentacji** we wszystkich obszarach działań. Dokumentacja zarządzania jakością kształcenia na Wydziale Biologii i Biotechnologii UMCS obejmuje:

- 1) **Zbiór procedur**, które opisują zasady zarządzania jakością kształcenia, wraz z odpowiednimi załącznikami, stanowiącymi ich uzupełnienie (dzienniczki praktyk, wzory wniosków i umów, uchwały Kolegium Dziekańskiego, załączniki do wewnętrzuczelnianych aktów prawnych, itp.):
  - **Zarządzanie procesem kształcenia**
  - **Rekrutacja na studia**
  - **Program kształcenia**
  - **Weryfikacja efektów uczenia się**
  - **Potwierdzanie efektów uczenia się zdobytych poza edukacją formalną**
  - **Zasady dyplomowania**
  - **Kadra dydaktyczna**
  - **Tworzenie i utrzymanie infrastruktury dydaktycznej/technicznej procesu kształcenia**
  - **Przeprowadzanie hospitacji zajęć dydaktycznych**
  - **Praktyki zawodowe**
  - **Odbywanie praktyk nauczycielskich**
  - **Organizacja i przeprowadzanie terenowych zajęć dydaktycznych**
  - **Indywidualizacja procesu kształcenia i organizacji studiów**
  - **Mobilność krajowa i zagraniczna**
  - **System wsparcia studentów**
  - **Badania ankietowe/badania opinii studentów**
  - **Obieg i udostępnianie informacji**
  - **Współpraca z otoczeniem zewnętrznym**
- 2) Dokumenty pomocnicze, np. spisy, wykazy, zestawienia, protokoły zaliczenia przedmiotu, arkusze ankiet, prace zaliczeniowe studentów;
- 3) Raporty przygotowywane przez Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia, protokoły posiedzeń Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, Wydziałowych Zespołów Programowych, Kolegium Dziekańskiego, koordynatorów praktyk zawodowych i nauczycielskich i inne.

5. Podstawa prawna

Funkcjonowanie Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia opiera się o przepisy dotyczące szkolnictwa wyższego oraz wewnętrzne akty prawne:

- Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, tj. Dz. U. z 2018 poz. 1668 ze zm.)
- Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 16 października 2009 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz poziomów kształcenia, a także trybu tworzenia i warunków, jakie musi spełniać uczelnia, by prowadzić studia międzykierunkowe oraz makrokierunki
- Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 lipca 2007 r. w sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz poziomów kształcenia, a także trybu tworzenia i warunków, jakie musi spełniać uczelnia, by prowadzić studia międzykierunkowe oraz makrokierunki
- inne rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, na które powoływano się w poszczególnych procedurach
- UCHWAŁA Nr XXIV – 30.5/19 Senatu Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie z dnia 16 października 2019 r. w sprawie Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia
- ZARZĄDZENIE Nr 62/2019 Rektora Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie z dnia 29 listopada 2019 r. w sprawie szczegółowych zadań Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie
- ZARZĄDZENIE Nr 33/2014 Rektora Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie z dnia 29 maja 2014 r. w sprawie prowadzenia badań jakości kształcenia w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie
- ZARZĄDZENIE Nr 18/2016 Rektora Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie z dnia 1 kwietnia 2016 r. zmieniające Zarządzenie Nr 33/2014 Rektora UMCS z dnia 29 maja 2014 r. w sprawie prowadzenia badań jakości kształcenia w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie
- Statut Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej z dnia 29 maja 2019 r. – Uchwała nr XXIV – 30.5/19 Senatu Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie z dnia 16 października 2019 r. w sprawie Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia
- Regulamin studiów – załącznik do UCHWAŁY Nr XXIV – 26.5/19 Senatu Uniwersytetu Marii Curie – Skłodowskiej w Lublinie z dnia 24 kwietnia 2019 r. w sprawie regulaminu studiów
- Regulamin studiów doktoranckich - UCHWAŁA Nr XXIV – 6.5/17 Senatu Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie z dnia 26 kwietnia 2017 r. w sprawie regulaminu studiów doktoranckich

- uchwały Senatu UMCS, zarządzenia Rektora UMCS, a także inne akty wewnętrzne Uczelni, na które powoływano się w poszczególnych procedurach
- Uchwała Nr 3/2020 z dnia 17.02.2020 Kolegium Dziekańskiego Wydziału Biologii i Biotechnologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie w sprawie zaktualizowania dokumentu zbiorczego Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia na Wydziale Biologii i Biotechnologii UMCS
- inne uchwały Kolegium Dziekańskiego Wydziału Biologii i Biotechnologii dotyczące procesu kształcenia (które aktualizują bądź zmieniają odpowiednie wcześniejsze uchwały Rady Wydziału Biologii i Biotechnologii)

6. Historia i tradycja funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia na Wydziale Biologii i Biotechnologii

Funkcjonowanie Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia na Wydziale Biologii i Biotechnologii UMCS w Lublinie posiada ponad 10-letnią tradycję. Na podstawie Uchwały Senatu nr XXII–12.03/09 z dnia 25 listopada 2009 roku *w sprawie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia*, na posiedzeniu Rady Wydziału w dniu 15 grudnia 2009 roku powołano Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi. Skład Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia został odpowiednio zmodyfikowany w 2011 roku, po podziale Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi na Wydział Biologii i Biotechnologii oraz Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej (uchwałą Senatu UMCS z dnia 25 maja 2011 roku). Pierwszy dokument zbiorczy Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia na Wydziale Biologii i Biotechnologii, przedstawiający zasady i zbiór procedur, został opublikowany w 2014 roku jako załącznik do Uchwały Nr 10/2014/dydaktyka Rady Wydziału Biologii i Biotechnologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie z dnia 7 maja 2014 r. Kolejna wersja tego dokumentu ukazała się w 2016 roku. Wprowadzenie ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* z dnia 20 lipca 2018 roku nałożyło obowiązek reorganizacji struktury i funkcjonowania Uniwersytetu oraz Wydziałów od roku akademickiego 2019/2020. W celu dostosowania Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia na Wydziale Biologii i Biologii do obowiązujących przepisów prawnych, jak również mając na uwadze nieustanne dążenie do podnoszenia jakości kształcenia na Wydziale w oparciu zarówno o opinie społeczności Wydziału, jak i interesariuszy zewnętrznych, Kolegium Dziekańskie Wydziału Biologii i Biotechnologii w dniu 17 lutego 2020 roku podjęło uchwałę *w sprawie zaktualizowania dokumentu zbiorczego Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia na Wydziale Biologii i Biotechnologii UMCS* (Uchwała Nr 3/2020). Obecna wersja dokumentu zbiorczego Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia na Wydziale Biologii i Biotechnologii UMCS została opracowana na rok akademicki 2019/2020 i będzie w dalszym ciągu podlegać ewolucyjnym zmianom.

